

Geheimhouding en rekenkamers

Prof. mr. S.A.J. (Solke) Munneke
 Hoogleraar Staatsrecht
 Rijksuniversiteit Groningen
 7 juni 2019

Geheimhouding
tussen raad en
college

Geheimhouding tussen
rekenkamer en
gemeentelijke organen

Geheimhouding: Wat is het?

- › Zegt iets over wat je met bepaalde informatie (niet) mag:
- › Je mag deze niet zomaar aan anderen geven / je mag deze niet openbaar maken.
- › Doe je dat wel: strafbaar feit (272 Sr)
- › Geheimhouding beschermt en beperkt

Openbaar en geheim

Status van informatie:

Openbaar: een ieder mag/kan van de informatie kennisnemen / de informatie mag aan een ieder worden gegeven

Geheim: niet een ieder mag/kan van de informatie kennisnemen / de informatie mag niet aan een ieder worden gegeven

De wet kent niet de term 'vertrouwelijk'.

Artikel 25 Gemw

- › Raad kan zelf besluiten geheimhouding op te leggen (lid 1)
  - Belang genoemd in 10 Wob
  - In acht te nemen door allen die het geheim kennen

- › College kan aan de raad geheimhouding opleggen (lid 2)
  - Belang genoemd in 10 Wob
  - Op de stukken vermeld
  - Raad moet de geheimhouding bekrachtigen in eerstvolgende raadsvergadering (lid 3)

Consequenties

- › Geheimhouding duurt voort totdat de *raad* de geheimhouding weer opheft.
- › Geheime informatie mag door niemand worden openbaar gemaakt
- › Geheime informatie mag niet worden gedeeld met anderen, tenzij die anderen een *eigen* (*wettelijk*) recht op die stukken / informatie hebben

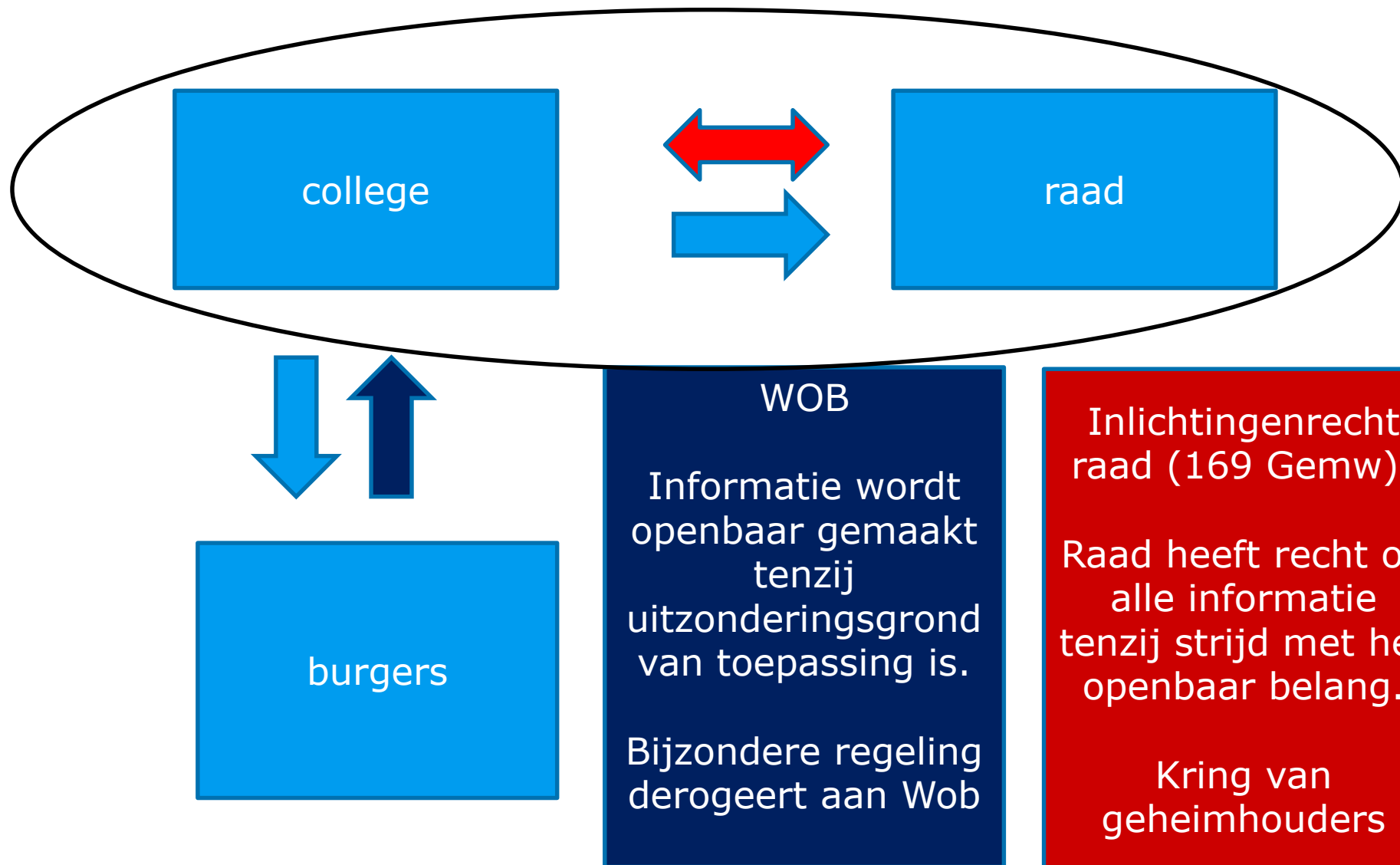
Informatierecht en verschoning

Een eigen inlichtingenrecht / informatierecht doorbreekt in beginsel de geheimhouding: ook geheime informatie moet worden meegedeeld

twee opties:

- a. de informatiegerechtigde is zelf aan de geheimhouding gebonden
- b. de informatiegerechtigde kan zelfstandig de geheimhouding doorbreken.

Een verschoningsrecht doorbreekt het bijzonder informatierecht: de geheime informatie hoeft / mag ook niet aan de bijzondere inlichtingengerechtigde worden gegeven.

Centrale vragen

A. Hoe moet de rekenkamer omgaan met geheime informatie?

1. Wat is geheime informatie?
2. Mag de rekenkamer kennis nemen van geheime informatie?
3. Mag de rekenkamer geheime informatie zelfstandig openbaar maken?
4. Mag de rekenkamer geheime informatie op andere wijze met anderen delen?

Centrale vragen

B. Is wijziging van de regels omtrent geheimhouding voor rekenkamers nodig of wenselijk?

1. Biedt het wetsvoorstel versterking rekenkamers aanknopingspunten?
2. Valt iets te leren van lokale enquêtecommissies op dit punt?
3. Zou een rekenkamer zelfstandig over geheimhouding moeten kunnen beslissen?

Input:

Art. 183 Gemw

1. De rekenkamer is bevoegd **alle** documenten die berusten bij het gemeentebestuur te onderzoeken voor zover zij dat ter vervulling van haar taak nodig acht.
2. Het gemeentebestuur verstrekt desgevraagd **alle** inlichtingen die de rekenkamer ter vervulling van haar taak nodig acht.

Output:

Artikel 185 Gemw

1. De rekenkamer legt haar bevindingen en haar oordeel vast in rapporten, met dien verstande dat hierin niet worden opgenomen gegevens en bevindingen **die naar hun aard vertrouwelijk** zijn.
2. De rekenkamer deelt aan de raad, het college en, indien van toepassing, aan de betrokken instelling, de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Aan de raad of het college kan zij terzake voorstellen doen.
5. De rapporten en verslagen van de rekenkamer zijn **openbaar**.

Schema:

De positie van de rekenkamer

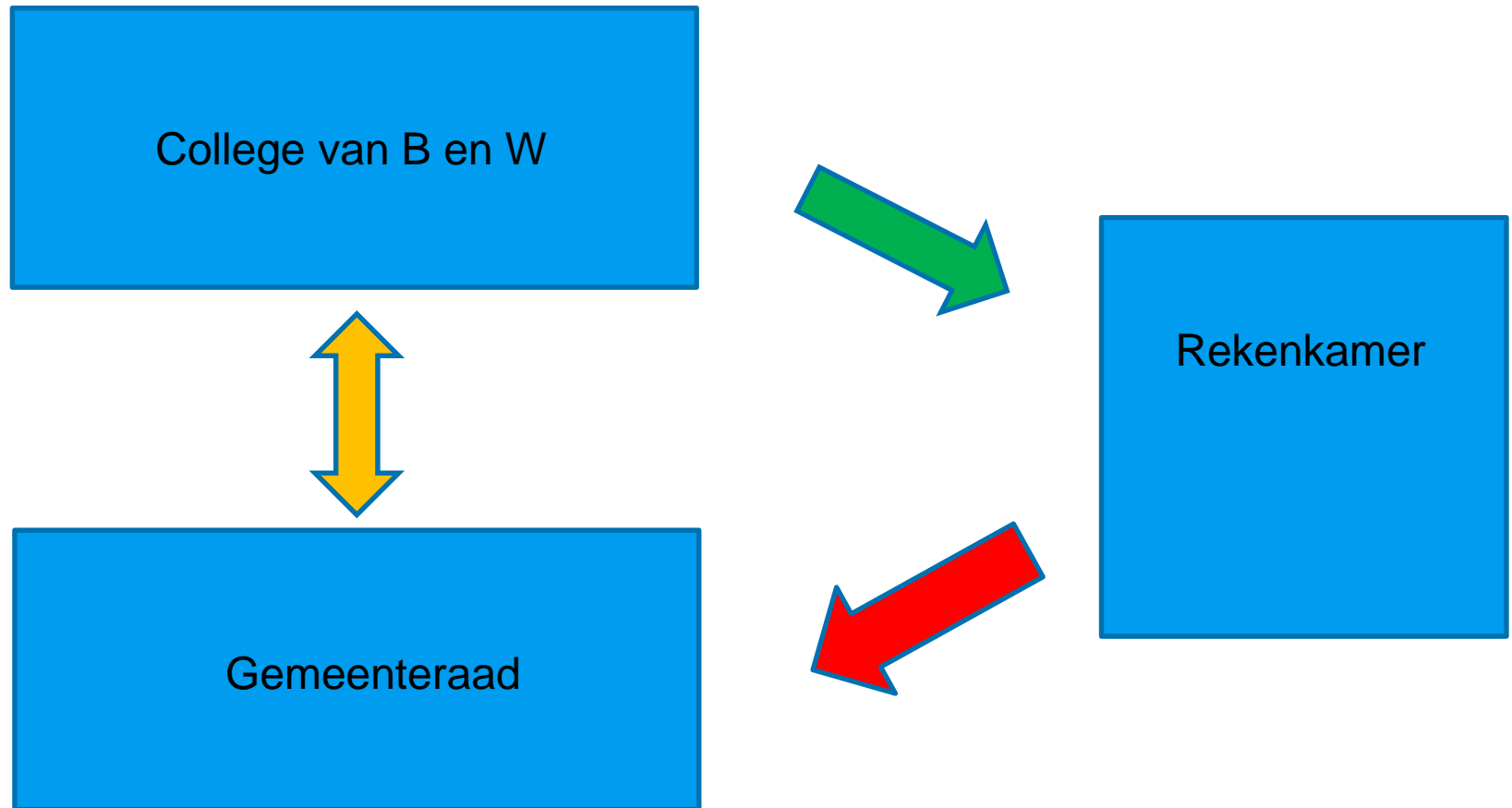
- › Kan de rekenkamer zelfstandig beslissen over het voortduren van de geheimhouding?
- › Op het eerste gezicht: 'naar hun aard vertrouwelijk' lijkt eigen afweging door de rekenkamer te impliceren.
- › Maar: wetsgeschiedenis: Nadrukkelijk niet de bedoeling dat de rekenkamer zelfstandig daarover beslist.

Dus:

- › Ontvangt de rekenkamer geheime informatie van het college of de raad, dan mag deze informatie niet in het openbare rapport worden opgenomen.
- › De rekenkamer is zelf tot geheimhouding verplicht, en mag geheime informatie dus in beginsel niet met anderen delen
- › Tenzij die anderen een eigen recht op die informatie heeft t.o.v. de rekenkamer

Kanttekening:

De lokale enquêtecommissie

Art. 155b Gemw:

(gewezen) raadsleden, (gewezen) burgemeesters,
(gewezen) wethouders (gewezen) leden van een door de
raad ingestelde rekenkamer, personen die de
rekenkamerfunctie uitoefenen, (gewezen)
commissieleden, (gewezen) gemeente-ambtenaren

Zijn verplicht te voldoen aan een vordering

Tot het verschaffen van inzage in, het nemen van afschrift
van, het anderszins laten kennisnemen van

Alle bescheiden waarover zij beschikken en waarvan naar
het redelijk oordeel van de onderzoekscommissie inzage,
afschrift of kennisneming anderszins voor het onderzoek
nodig is.

Openbaarheid en geheimhouding

- > Artikel 155c lid 6 Gemw
- > Getuigen en deskundigen worden in een openbare zitting gehoord
  - Lid 7: mogelijkheid van een (gedeeltelijk) besloten verhoor: de commissieleden bewaren geheimhouding over hetgeen hun tijdens een besloten verhoor ter kennis komt.
- > Artikel 86 lid 1 Gemw van overeenkomstige toepassing:
- > De commissie kan geheimhouding opleggen omtrent stukken die aan haar worden overgelegd. De geheimhouding wordt in acht genomen totdat de commissie haar opheft.

Verschoningsgrond

- › Art. 155e lid 3 Gemw
- › (gewezen) burgemeesters, wethouders, commissieleden (..) en ambtenaren (..) zijn niet verplicht aan een vordering te voldoen indien het verstrekken van de inlichtingen in strijd is met het openbaar belang

Openbaarheid?

WPE 2008

Art. 33. De commissie legt haar bevindingen vast in een openbaar rapport dat zij aan de Kamer aanbiedt.

Art. 40.

De commissie kan voor de periode na de dag waarop zij haar rapport aanbiedt aan de Kamer beperkingen stellen aan de openbaarheid van de documenten die onder de commissie berusten (...)

Kamerleden hebben recht op inzage in die stukken, en zijn dan tot geheimhouding daarvan verplicht (art. 39)

Stellingen

1. Rekenkamers zouden een zelfstandig oordeel moeten kunnen geven over het voortduren van de geheimhouding van geheime stukken die van het gemeentebestuur afkomstig zijn.
2. Een rekenkamer moet de raad altijd (vertrouwelijk) kunnen informeren over alle stukken waarover zij beschikt, ook als het geheime college-informatie betreft.
3. De rekenkamer heeft niet recht op meer informatie van het college dan de gemeenteraad

